

Užitek – měření užitku

Příklady v tomto cvičení jsou koncipovány tak, že budou společně propočítány vzorové příklady, vysvětleny postupy a případně rozšířeno zadání dle aktuální potřeby (rovněž v závislosti na připravenosti studentů). Další příklady jsou určeny na procvičení, konkrétní počet závisí na průběhu cvičení.

- a) co je to užitek
- b) jakým způsobem ho můžeme měřit - Jaký je rozdíl mezi kardinalistickou a ordinalistickou teorií užitku?

1. Namalujte indifferenční křivky pro následující spotřební situaci (dvojice statků) a vysvětlete. Co můžete říci o optimu spotřebitele?

- a) Vejce má rád jen na toastech a to právě jedno vejce na toastu. Bez vejce mi toast nechutná
- b) Mám ráda džusy, ale je mi lhostejné, zda piji jablečný nebo pomerančový.
- c) Mám rád máslo, ale nejím Ramu

2. Student Pavel má v rozpočtu 200 Kč, které chce utratit za víno a chipsy. Cena vína je 50,- Kč za jednu láhev (1 krabici) a cena chipsů je 40,- za balení. Vaším úkolem je:

- a) zakreslit linii rozpočtových možností Pavla a určit průsečíky linie rozpočtu s osami, množství balení chipsů nanese na vertikální osu y
- b) určit sklon této linie rozpočtu

3. Pan Pavel bude nyní kupovat kvalitnější víno za cenu 100,- Kč. Cena cigaret ani výše kapesného se nemění.

- a) znázorníte linii rozpočtu a určete nový sklon linie rozpočtu
- b) graficky vyjádřete, jak naleznete optimální skladbu Pavlova nákupu

4. Pan Pepa si může při svém důchodu si koupit buď 50 jednotek statku A nebo 20 jednotek statku B. Jeli cena zboží A 12 Kč, jaký je důchod Pepy a jaká je cena statku B.

5. Paní Kocourková nakupuje do domácnosti na příkaz manžela pivo a minerálku, přitom zde platí, že mezní užitek piva je roven meznímu užitku minerálky. Pokud bude cena piva vyšší než cena minerálky, bude paní Kocourková zvyšovat nákup minerálky a omezí množství piva?

6. Slečna Dvořáková tráví svůj volný čas plaváním (X) a v sauně (Y). Cena hodiny plavání je 50 Kč a cena hodiny v sauně je 100 Kč. Mezní užitek plavání je dán rovnicí $MU_X = 400 - 50X$ a užitek saunování je dán rovnicí $MU_Y = 300 - 100Y$. Příjem slečny Dvořákové vynakládaný na volný čas je 4000 ročně. Vypočtěte, kolik času tráví slečna Dvořáková jednotlivými činnostmi v bodě svého optima.

Příklady na procvičení

7. Charakter chování paní Novotné, která spotřebovává dva statky, (párky v rohlíku (y) a krvavou tlačenkou (x)), je dán funkcí celkové užítku $TU = Ax+By+xy$, příjem paní Novotné na tuto spotřebu činí $Y = 560$ Kč a ceny, za které spotřebovává jsou u párku v rohlíku $P = 10$ Kč/ ks a u krvavé tlačénky 20 Kč/ks.

Za A dosadíte den svého narození, za B měsíc

Určete:

- jaké bude optimální množství obou statků, které paní Novotná spotřebovává
  - jak se při změně příjmu paní Novotné na $Y = 720$ změni množství obou statků
  - jaký by byl výdaj na nákup obou statků při původním příjmu a po změně příjmu
  - jaká je původní a nová struktura spotřebního koše paní Novotné
8. Charakter chování pana Pulpána, které také spotřebovává dva statky (pivo (y) a olomoucké tvarůžky (x)), je dána funkcí celkového užítku $TU = Ax+By+xy$, příjem pana Pulpána je $Y = 220$ Kč. Cena piva je 10 Kč/ks a cena tvarůžků je 30 Kč/ks.
- Za A dosadíte den svého narození, za B měsíc
- jaká bude optimální množství obou statků, když bude pan Novák v rovnováze
  - jaké bude nové optimální množství obou statků, když dojde ke snížení ceny tvarůžků na 10 Kč/ks

Literatura:

- L. Macáková: Mikroekonomie I cvičebnice
R. Holman, Mikroekonomie
J. Soukupova, Mikroekonomie
P. Sireček, Mikroekonomická teorie I
J. Soukupová a spol, Mikroekonomie pro inženýrské studium
H. Varian, Mikroekonomie